

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 6Sžk/30/2020
Identifikačné číslo spisu: 8019200776
Dátum vydania rozhodnutia: 02.12.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Monika Valašiková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:8019200776.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: HYDINA SK, s.r.o., Slavkovská cesta 54/1468, Kežmarok, IČO: 46 645 454, právne zastúpený: KVASŇOVSKÝ & PARTNERS / ADVOKÁTI, s.r.o., so sídlom Dunajská 32, Bratislava, proti žalovanému: Daňový úrad Prešov, Hviezdoslavova 7, Prešov, o správnej žalobe proti inému zásahu orgánu verejnej správy, konajúc o kasačnej sťažnosti žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č.k. 4Sa/28/2019-103 zo dňa 14.07.2020, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti z a m i e t a.

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť sťažovateľa z a m i e t a.

Sťažovateľovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“ alebo „správny súd“) napadnutým uznesením č.k. 4Sa/28/2019-103 zo dňa 14.07.2020 postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g/ zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) odmietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal, aby správny súd rozhodol tak, že zásah do práv žalobcu na základe rozhodnutia Daňového úradu Prešov č. 102189517/2019 zo dňa 18.09.2019, na vymoženie daňového nedoplatku v daňovom exekučnom konaní č. 110000420760 daňovou exekúciou prikázaním pohľadávky z účtu vedeného u poskytovateľa platobných služieb a príkaz poskytovateľovi platobných služieb, aby po doručení rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania zablokoval na účte daňového dlžníka peňažné prostriedky do výšky daňového nedoplatku, je nezákonným zásahom do práv žalobcu. Zároveň žiadal, aby žalovaný upustil od príkazu poskytovateľovi platobných služieb Prima banka Slovensko, a.s. blokovat' na uvedenom účte žalobcu peňažné prostriedky do výšky daňového nedoplatku na základe predmetného rozhodnutia. Taktiež sa domáhal, aby správny súd uložil žalovanému povinnosť zabezpečiť do troch dní obnovu

stavu, ktorý bol pred doručením rozhodnutia žalovaného o začatí daňového exekučného konania vo vzťahu k bankovému účtu. Tiež žiadal, aby súd uložil žalovanému povinnosť vydať príkaz spoločnosti Prima banka Slovensko, a.s. na odblokovanie a uvoľnenie finančných prostriedkov žalobcu, ktoré sú blokované na základe predmetného rozhodnutia a v bode 5 navrhovaného petitu žalobca žiadal uloženie povinnosti žalovanému zdržať sa vydania ďalšieho príkazu poskytovateľovi platobných služieb blokovat' na bankovom účte žalobcu peňažné prostriedky do výšky daňového nedoplatku v súvislosti s rozhodnutím o začatí daňového exekučného konania č. 102189517/2019 zo dňa 18.09.2019. Súčasne požadoval náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100 %.

2. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobca napádal začatie daňovej exekúcie, ako aj spôsob, akým sa táto exekúcia vedie. Správny súd v tomto kontexte poukázal na § 3 ods. 1 písm. e/ v spojení s § 252 ods. 1 SSP, v zmysle ktorých sa iným zásahom rozumie faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy alebo aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy, alebo povinnosti fyzickej osoby, alebo právnickej osoby priamo dotknuté. V preskúvanom prípade sa však nejednalo o postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, preto sa správny súd zaoberal tou skutočnosťou, či začatie a spôsob vedenia daňového exekučného konania možno považovať za iný zásah orgánu verejnej správy.

3. Správny súd zdôraznil skutočnosť, že na rozdiel od rozhodnutia alebo opatrenia má iný zásah orgánu verejnej správy čisto faktickú povahu, t.j. pri ňom neprebehlo žiadne formalizované administratívne konanie, ktorého výsledkom by bolo rozhodnutie alebo opatrenie, ale tento nezákonný zásah má byť iba výsledkom okamžitého uplatnenia oprávnení orgánu verejnej správy na mieste samom, pričom tento zásah musí byť zároveň spôsobilý dotknúť sa priamo práv, právom chránených záujmov alebo povinností dotknutého subjektu, dotknutých fyzických alebo právnických osôb.

4. V preskúvanom prípade žalobca za iný zásah orgánu verejnej správy v zmysle znenia bodu 1 ním formulovaného petitu považoval začatie daňovej exekúcie na základe rozhodnutia č. 102189517/2019 zo dňa 18.09.2019, ktorým sa vymáha iné peňažné plnenie vo výške 314 189,92 EUR na základe právoplatného a vykonateľného rozhodnutia o uložení predbežného opatrenia Kriminálneho úradu finančnej správy č. 100601069/2019 zo dňa 11.03.2019, ktorým bola žalobcovi uložená povinnosť zloženia peňažnej sumy na účet správcu dane. V zmysle § 90 ods. 1 daňového poriadku je dňom vydania tohto rozhodnutia takéto rozhodnutie právoplatné a nie je voči nemu prípustné odvolanie. Uvedené rozhodnutie sa ani nedoručuje daňovému dlžníkovi, keďže jeho účelom je zabezpečiť blokovanie majetku a doručuje sa iba osobám, ktoré užívajú, evidujú, nakladajú alebo spravujú jeho majetok. V zmysle § 91 ods. 1 daňového poriadku správca dane doručuje daňovému dlžníkovi až daňovú exekučnú výzvu, a to bezodkladne po doručení rozhodnutia o začatí daňového exekučného konania uvedeným osobám. Daňová exekučná výzva umožňuje daňovému dlžníkovi, aby v rámci odvolacieho konania uplatnil zásadné pripomienky a dôvody, ktoré môžu celkom alebo sčasti zabrániť daňovej exekúcii, teda v rámci odvolania mohol žalobca uvádzať tie skutočnosti, ktoré namietal v predmetnej žalobe. Voči rozhodnutiu nadriadeného orgánu o odvolaní proti daňovej exekučnej výzve je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jej doručenia podľa § 91 ods. 5 daňového poriadku. Následne voči rozhodnutiu odvolacieho orgánu je prípustná všeobecná správna žaloba. Táto možnosť vyplýva tiež z rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 3Sžf/77/2012, sp.zn. 5Sžf/65/2012 zo dňa 28.02.2013 a sp.zn. 2Sžf/65/2012 zo dňa 22.05.2013, sp.zn. 8Sžf/19/2013 zo dňa 23.10.2013.

5. Správny súd dospel k záveru, že daňové exekučné konanie predstavuje administratívne konanie, výsledkom ktorého sú rozhodnutia alebo opatrenia správneho orgánu, ktoré môžu byť následne preskúvané na základe samostatných správnych žalôb. Postup správcu dane v rámci daňového exekučného konania preto nemožno považovať za iný zásah, keďže sa neuskutočňuje na základe faktického úkonu správcu dane, ale správca dane postupuje výslovne na základe zákonom procesne formalizovaného postupu, t.j. správca dane koná v rámci administratívneho konania. Preto postupom podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP správnu žalobu žalobcu odmietol ako neprípustnú, keďže v danom prípade nešlo o žalobu proti inému zásahu orgánu verejnej správy.

6. O trovách konania rozhodol súd podľa § 170 písm. a/ SSP tak, že žiadnemu účastníkovi konania súd náhradu trov konania nepriznal.

II.

Kasačná sťažnosť, vyjadrenia

7. Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť, ktorou sa domáhal, aby kasačný súd rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie, alternatívne, aby zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie, a to z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/, h/ SSP. Zároveň žiadal priznať odkladný účinok kasačnej sťažnosti až do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.

8. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti poukázal na to, že za nezákonný zásah sa považuje protiprávny útok orgánov verejnej moci proti subjektívnym verejným právam fyzickej alebo právnickej osoby spočívajúcim v postupe orgánu verejnej správy, v jeho činnosti, prípadne nečinnosti. Cieľom žaloby proti inému zásahu je tak zakázať správnenému orgánu pokračovať v porušovaní práva žalobcu a obnoviť stav pred zásahom. Za takýto zásah sťažovateľ označil daňovú exekúciu prikázaním pohľadávky z jeho účtu vedeného spoločnosťou Prima banka Slovensko, a.s. a zablokovanie peňažných prostriedkov na bankovom účte do výšky daňového nedoplatku na základe príkazu žalovaného.

9. Uviedol, že krajský súd nesprávne posúdil otázku fakticity zásahu. Taktiež sa dôsledne nezaoberal preskúmaním podmienok prípustnosti žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy, nakoľko ako rozhodujúci okamih zásahu správny súd mylne stanovil začatie daňového exekučného konania, čo sťažovateľ nenamietal.

10. V prípade, ak správny súd odmietol žalobu, mal dať náležitú odpoveď prečo ju odmieta ako neprípustnú, a ktorý orgán a akými prostriedkami mu poskytne súdnu ochranu. Tým, že správny súd odmietol žalobu, hrubo zasiahol do procesných práv sťažovateľa (s odkazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Sžo/31/2013).

11. Podľa názoru sťažovateľa krajský súd nesprávne vyhodnotil, že daný zásah predstavuje úkon v rámci daňového exekučného konania. Sťažovateľ konštatoval, že proti blokácii bankového účtu ako faktickému úkonu opravný prostriedok neexistuje.

12. Sťažovateľ ďalej uviedol, že správca dane neúčelne a svojvoľne zablokoval a zabezpečil pohľadávku blokáciou účtu za situácie, kedy ju mohol zabezpečiť záložným právom a súčasne takto znemožnil sťažovateľovi realizovať ďalej jeho podnikateľskú činnosť. Taktiež mohol správca dane vykonať exekúciu predajom sťažovateľových hnutelných vecí, prípadne prikázaním iných peňažných pohľadávok. Žalovaný neprihliadol na zásadu primeranosti, keď nepostupoval tak, aby čo najmenej ekonomicky zaťažil sťažovateľa. Sťažovateľ poukázal na svoju doterajšiu platobnú disciplínu, pričom všetky rozhodnutia správcu dane, ktoré nadobudli právoplatnosť a vykonateľnosť, ním boli uhradené bez potreby núteného výkonu.

13. Na základe týchto skutočností mal sťažovateľ za to, že nie sú naplnené predpoklady na obavy, že daňový záväzok nebude v čase jeho vymáhateľnosti vymožiteľný a na blokáciu účtov tak neboli splnené podmienky.

14. Návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti odôvodnil tým, že nútený výkon rozhodnutí spôsobí absolútny a nezvratný rozklad spoločnosti v dôsledku nedostatku prostriedkov.

15. Žalovaný vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti uviedol, že z obsahu samotnej žaloby je zrejmé, že sťažovateľ považuje začatie daňovej exekúcie ako aj jej priebeh za nezákonný zásah, ktorý bol vydaný v rozpore so zákonom z dôvodu, že tento výkon rozhodnutia začal napriek neexistencii vykonateľného

rozhodnutia, pričom správca dane pristúpil k vykonaniu exekúcie spôsobom, ktorý je v rozpore so zásadou primeranosti.

16. Daňové exekučné konanie je upravené v štvrtej hlave daňového poriadku, pričom ide o administratívne konanie. Postup žalovaného v rámci daňového exekučného konania nie je možné považovať za iný zásah, pretože celé toto konanie vrátane zablokovania finančných prostriedkov sťažovateľa sa neuskutočňuje na základe faktického úkonu, ale podľa zákonom stanoveného formalizovaného procesne formalizovaného postupu.

17. Napadnuté uznesenie považoval za správne a navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

III.

Konanie na kasačnom súde

18. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnuté uznesenie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach dôvodov podanej kasačnej sťažnosti (§ 440 SSP), bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná a je potrebné ju zamietnuť.

19. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že Kriminálny úrad finančnej správy vydal rozhodnutie o uložení predbežného opatrenia č. 100601069/2019 zo dňa 11.03.2019, ktorým žalobcovi uložil povinnosť zložiť peňažnú sumu vo výške 314 189,92 EUR, nakoľko existovala dôvodná obava, že nesplátna alebo nevyrubená daň nebude v dobe jej splatnosti uhradená. Finančné riaditeľstvo SR rozhodlo o odvolaní daňového subjektu dňa 08.08.2019 rozhodnutím č. 101902589/2019 tak, že potvrdilo rozhodnutie o uložení predbežného opatrenia. Rozhodnutie bolo žalobcovi doručené dňa 13.08.2019, čím sa stalo právoplatné.

20. Daňové exekučné konanie bolo začaté správcom dane na základe rozhodnutia č. 102189517/2019 zo dňa 18.09.2019 podľa § 90 ods. 1 daňového poriadku. Exekučným titulom bolo rozhodnutie o uložení predbežného opatrenia č. 100601069/2019 z 11.03.2019. Rozhodnutím o začatí daňového exekučného konania správca dane v zmysle § 90 ods. 2 písm. g/ a § 90 ods. 5 daňového poriadku zakázal poskytovateľovi platobných služieb nakladať s majetkom daňového dlžníka, ktorý podlieha daňovej exekúcií. Dňa 27.09.2019 správca dane vydal daňovú exekučnú výzvu č. 102251097/2019, ktorou vyzval dlžníka, aby v lehote ôsmich dní od doručenia daňovej exekučnej výzvy zložil stanovenú čiastku na úhradu daňovej povinnosti za obdobia január, február, júl a august 2016.

IV.

Právne predpisy, právne názory kasačného súdu

21. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 2 ods. 2 SSP každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

23. Podľa § 3 ods. 1 písm. e/ SSP na účely tohto zákona sa rozumie iným zásahom orgánu verejnej správy faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy, ktorým sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté; iným zásahom je aj postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu, ak ním sú alebo môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzickej osoby a právnickej osoby priamo dotknuté.

24. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne sudy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

25. Podľa § 98 ods. 1 písm. g/ SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak je neprípustná.

26. Podľa § 252 ods. 1 SSP žalobca sa môže žalobou domáhať ochrany pred iným zásahom orgánu verejnej správy, ak takýto zásah alebo jeho následky trvajú alebo ak hrozí jeho opakovanie.

27. Podľa § 254 SSP žalobcom je fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá o sebe tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach alebo právom chránených záujmoch iným zásahom orgánu verejnej správy priamo zameraným alebo vykonaným proti nej, prípadne priamo dotknutá jeho následkami.

28. Podľa § 262 ods. 1 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť žaloby podľa § 252 ods. 1, uznesením zakáže žalovanému pokračovať v napadnutom inom zásahu, a ak je to možné, uloží mu povinnosť obnoviť stav pred zásahom. Vydaním tohto uznesenia sa súdne konanie nekončí a žalovaný je povinný správne súdu v určenej lehote doručiť oznámenie o tom, že splnil zákaz pokračovať v inom zásahu a obnovil stav pred zásahom, ak mu takáto povinnosť bola uložená.

29. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.

30. Zákon legálne definuje iný zásah orgánu verejnej správy, a to v ustanovení § 3 ods. 1 písm. e/ SSP. Táto legálna definícia v podstate vymedzuje dva typy iného zásahu orgánu verejnej správy. Prvým typom je faktický postup orgánu verejnej správy vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy a druhým typom je postup orgánu verejnej správy pri výkone kontroly alebo inšpekcie podľa osobitného predpisu.

31. Obsahom faktického iného zásahu orgánu verejnej správy je faktický postup vykonaný pri plnení úloh v oblasti verejnej správy. Na rozdiel od rozhodnutia alebo opatrenia má iný zásah orgánu verejnej správy faktickú povahu, čiže neprebehlo pri ňom žiadne formalizované administratívne konanie a je výsledkom okamžitého uplatnenia oprávnenia orgánu verejnej správy.

32. Pod pojmom administratívne konanie sa rozumie postup orgánu verejnej správy pri výkone jeho pôsobnosti v oblasti verejnej správy pri vydávaní nielen individuálnych, ale i normatívnych správnych aktov.

33. Najvyšší súd v tejto súvislosti uvádza, že ochrana poskytovaná v rámci správneho súdnictva voči inému zásahu orgánu verejnej správy je vo svojej podstate subsidiárna vo vzťahu k ochrane poskytovanej voči rozhodnutiam a opatreniam orgánov verejnej správy. Táto skutočnosť vyplýva aj zo systematického zaradenia tzv. zásahovej žaloby medzi osobitné konania do štvrtej časti SSP, ale aj jej označenia ako žaloby proti inému zásahu orgánu verejnej správy.

34. Je potrebné uviesť, že správne konania vedené pred orgánmi verejnej správy sú obvykle zakončené vydaním administratívneho rozhodnutia, ktoré je preskúmateľné súdom v správnom súdnictve. Postup správneho orgánu predchádzajúci vydaniu rozhodnutia je následne súdom preskúmaný v konaní o žalobe na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy.

35. Z obsahu žaloby v predmetnej veci je zrejmé, že sťažovateľ žiada, aby správny súd určil, že začatie daňového exekučného konania predstavuje nezákonný zásah do práv žalobcu podľa § 262 ods. 1 SSP, pričom sa domáhal, aby správny súd zakázal žalovanému pokračovať v napadnutom inom zásahu

(upustenie od príkazu blokovat' peňazné prostriedky na bankovom účte žalobcu, vydanie príkazu na odblokovanie a uvoľnenie finančných prostriedkov, uloženie povinnosti zdržať sa vydania ďalšieho príkazu na prikázanie pohľadávky z bankových účtov, zároveň s uložením povinnosti obnoviť stav pred zásahom).

36. Predmetom žaloby bol postup žalovaného pri realizácii daňového exekučného konania, ktorý nasledoval po konaní Kriminálneho úradu finančnej správy, ktorý nie je možné považovať za iný zásah, pretože celé toto konanie vrátane zablokovania finančných prostriedkov sťažovateľa sa neuskutočňuje na základe faktického úkonu žalovaného ale formalizovaným procesným postupom podľa štvrtej hlavy daňového poriadku.

37. V prejednávanej veci sa krajský súd správne a náležite vysporiadal s podstatnou právnou otázkou, a to či sťažovateľom označený postup žalovaného predstavuje iný zásah orgánu verejnej správy do práv, právom chránených záujmov alebo povinností sťažovateľa, ktorého zákonnosť by bolo možné napadnúť a následne preskúmať správnym súdom s odkazom na § 252 a nasl. SSP.

38. Na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení a právnych argumentov kasačný súd kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

39. Sťažovateľ sa v kasačnej sťažnosti domáhal priznania odkladného účinku kasačnej sťažnosti. Kasačný súd návrh na priznanie odkladného účinku kasačnej sťažnosti v zmysle ustanovenia § 447 ods. 2 SSP v spojení s ustanovením § 188 SSP zamietol vzhľadom k tomu, že v danej veci sa nezaoberal meritórnymi námietkami, ale procesnou stránkou veci.

40. O náhrade trov kasačného konania rozhodol najvyšší súd tak, že žalobcovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, nárok na ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP).

41. Toto rozhodnutie prijal najvyšší súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP v spojení s § 147 ods. 2 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.